



DAGS FÖR ETT BYANÄT I VÄSTRA SKEDVI - BYGDEN

Många landsbygdsbor har under senare år engagerat sig i byalag med målet att få bredband till bygden för sin egen och för bygdens skull. I tidningen Land talade man i en artikel om "den nya folkrörelsen".

Nu är det vår tur!

NU HAR VI CHANSEN

Vi startade vår projektering för länge sedan, i mars 2013, på ett välbesökt möte i bygdegården. Under mötet bildades en fibergrupp i Västra Skedvi.

I månadskiftet maj-juni i år har vi - äntligen - fått två positiva besked, som innebär att vi ser en reell chans att bygga bredband i bygden på genomförbara villkor och till en anslutningskostnad som är rimlig och normal vid sådana här byanätsprojekt.

- Landsbygdsprogrammet för 2014 - 2020 godkändes av EU, vilket innebär att det finns pengar att söka, som kraftigt minskar anslutningskostnaden för var och en.
- Köping Kabel-TV har öppnat för att stå för projektet under förutsättning att fibergruppen gör projekteringsjobbet och medverkar under genomförandefasen av utbyggnaden. Vi kommer samtidigt att få administrativ och annan hjälp, och framförallt kommer vi att slippa ligga ute med pengar under projektets gång. I ett senare skede kommer Köping Kabel-TV också att stå för driften av nätet.

Såväl chansen till bidrag som Köping Kabel-TV:s åtaganden förutsätter, att det finns ett tillräckligt intresse för nätanslutning i bygden. Vi tror att du vill vara med och bidra till det för din egen och för bygdens skull. Vi vet i dagsläget inte när chansen återkommer - om den återkommer.

Målgruppen för projektet innefattar alla **permanentboende** och **fritidshusägare** i bygden. Argumenten för anslutning är i många fall gemensamma - de exemplifieras på nästa sida - men för fritidshusägarna kan det vara bra att redan här få veta att Köping Kabel-TV erbjuder korttidsabonnemang, så att man slipper betala för långa perioder man inte är i stugan.

BREDBAND - INTE BARA FÖR NÖJES SKULL

Bredband förknippades i början mycket med nöje och förströelse. Idag vet vi att bredband levererar mycket mer via internet, TV och telefoni. Alla har säkert inte behov av allt, men nästan alla utnyttjar idag flera av de tjänster som erbjuds. Antalet bredbandstjänster växer explosionsartat, och vi både är och kommer att alltmer bli beroende av den nya tekniken. **Framtiden blir alltmer digital!**

Som ett litet kuriosum kan nämnas att det ekonomiska stöd vi kan ansöka om för det här bredbandsprojektet endast kan sökas digitalt! Pappersvarianten har sorterats bort.

Här följer några exempel på nyttan av bredband - som det ser ut idag.

- Via nätet är det enkelt att **hålla kontakten med släkt och vänner**, när man inte kan träffas direkt. "Mail" och "facebook" är välkända kontaktytor som används flitigt. "Skype" är ett program med vars hjälp man kan ringa gratis över hela världen, när och fjärran, och med komplement av en webbkamera kan man se varandra under samtalet, om man vill. För många är det ett sätt att hålla kontakt med sina utflugna barn och barnbarn.
- **Trygghet på äldre dar och i utsatta lägen.** Traditionell omsorg och service inom socialtjänst och sjukvård kommer i framtiden att kompletteras med så kallade **välfärdstjänster** av olika slag över nätet. "Trygghetslarm" är ett exempel, men det finns redan mycket mer som innebär att man kan få hjälp mycket snabbare, och att man i ökad utsträckning kan bo kvar i hemmet, när vårdbehov föreligger.
- **Ärenden hos myndigheter, organisationer och företag** sköts i allt fler sammanhang med fördel via nätet. Man betalar räkningar och gör aktieaffärer på banken, e-deklarerar, beställer biljetter till resor och evenemang, felanmäler saker och ting, ansöker om projektstöd för bredband ... Hemifrån! I framtiden kommer den digitala vägen i många fall att vara den enda möjligheten.
- **Näthandel** - bekvämt och ekonomiskt fördelaktigt i många sammanhang och utnyttjat av många.
- Många ägnar en stor del av **fritiden** åt sådant som händer på nätet: TV, filmer, musik, litteratur, nöjen, interaktiva spel ... Allt utvecklas och kräver mer och mer av bredbandet. TV handlar t ex inte längre bara om envägskommunikation utan blir alltmer hopkopplad med datorn och interaktiv, bl a genom så kallade *Smart TV* (YouTube, TV-play, Netflix, pay-per-view, osv). För äldre kanske en del av det här är överkurs, men för barn och ungdomar är tillgång på musik, sport och spel via nätet något självklart och ofta jätteviktigt.
- **Materiell säkerhet och trygghet** - både larm och övervakning av hem och ekonomibyggnader kan ske via webbkamera. Inställningar av olika funktioner i hemmet kan också göras genom fjärrstyrning med larm som utlöses vid avvikelser.
- **Skolan** förutsätter många gånger att ungdomar har dator med uppkopplingsmöjligheter hemma, t ex i samband med projektarbeten och inlämning av redovisningar. Vid **distansutbildning** är det en nödvändighet.
- Oändliga möjligheter finns till **information** om det mesta man vill och behöver veta.
- **Man kan delta i samhällsdebatten** på nya plattformar som twitter, bloggar m m, om man vill. Många gör det och framhåller gärna nätets demokratiska funktion - att fler kan göra sig hörda.
- Man blir friare att välja sitt **boende**. Om man kan jobba hemifrån, handla och sköta vardagsekonomin samt erhålla viss service via nätet, måste man inte bo precis bredvid sin arbetsplats eller i centralorten.
- Sist men inte minst: Alla som driver **företag** behöver idag uppkopplingsmöjligheter. Kontakter med leverantörer och kunder, marknadsföring, bokförings- och redovisningstjänster m m sker i stor utsträckning via nätet. Viss verksamhet, t ex konferens- och turistverksamhet, måste kunna erbjuda bredband för att vara ett attraktivt alternativ för kunder och gäster.

Företagens villkor har betydelse för den enskilde företagaren men också för alla i hela bygden. De skapar arbetstillfällen, genererar befolkningstillväxt med åtföljande krav på infrastruktur och samhällsservice osv. På landsbygden är alla väl medvetna om vad som händer, när företag tvingas flytta eller lägga ner.

FIBER ÄR FRAMTIDEN

Optisk fiber

Den nya "broadbandvärlden" kommer att kräva sitt nät. **Optisk fiber** har vad som krävs beträffande stabilitet (driftssäker), kapacitet (man ser inte den bortre gränsen) och snabbhet (100 Mb/sek är en siffra som nämns i utgångsläget men man talar om en utvecklingspotential mot 1000 Mb/sek och kanske ännu mer. Detta skall jämföras med dagens kanske 5 - 10 Mb/sek via ADSL i bästa fall i vår bygd.) Det finns ingen känd teknik som ligger ens i närheten av fiberns potential i alla avseenden.

ADSL - snart historia

Vi möter en och annan bredbandsanvändare i bygden som menar att vi har tillgång till bredband via **ADSL**, och att det inte behövs något nytt nät. Och det är riktigt att ADSL under en lång period varit tillräckligt slagkraftigt för de flesta, men inom en mycket snar framtid är detta historia.

ADSL innebär att man utnyttjar överskottskapacitet i teleledningarna för datatrafiken. Idag är man nära kapacitetstaket, och någon satsning på utveckling av telenätet kommer inte att ske. Tvärtom är risken överhängande att det snart läggs ner med hänvisning till att vi erbjuds mobila lösningar.

Mobila lösningar räcker inte

Mobila lösningar som ersättning för ADSL är inget alternativ för oss. Vi vet hur dåligt mobiler fungerar i området idag. För att få det att fungera bättre måste man sätta upp ett ganska tätt nät av master, och man kommer ändå inte på långa vägar att nå upp i den kapacitet ett fibernät erbjuder.

På "broadbandforum" kan man läsa att "den snabba tekniska utvecklingen samt utvecklingen av nya tjänster kommer att kräva allt högre uppkopplingshastighet och då kommer dagens uppkopplingsmöjligheter inte att vara tillräckliga. När fler och fler är ständigt uppkopplade mot det mobila nätet, kommer kapaciteten inte att räcka till trots utbyggnad och utveckling av mobilnätet, eftersom alla delar på mastens kapacitet. I mobila abonnemang är dessutom datamängden begränsad . . . Denna mängd blir otillräcklig när vi i allt högre utsträckning använder dataslukande tjänster, t ex laddar ner eller streamar film, använder olika bildtjänster m m. Även om man i vissa abonnemang kan köpa till mer data, blir det ett kostsamt alternativ och för ett hushåll med flera personer oftast ändå inte tillräckligt."

Även om man själv använder (det mobila) nätet i måttlig mängd, kan alltså grannens konsumtion av nättjänster orsaka avbrott i eller periodvis omöjliggöra uppkoppling.

Det är fiber som gäller!



I vår grannsocken Himmeta har man nyligen genomfört en undersökning, som visade på ett överväldigande intresse för fiberanslutning. I sin broschyr inför kartläggningen av intresset sammanfattar man varför det är viktigt att ta vara på chansen till fiber på bl a följande sätt.

"När ingen fast lina finns hänvisas vi till mobiltelefoni. Det kräver att man har bra täckning, vilket få har. Det innebär avbrutna samtal men också att vi kommer att få surfa via instabila mobila bredband som ofta kopplar ner sig och inte kan jämföra sig med fiber i hastighet. Det här samtidigt som samhället blir mer och mer digitalt. Media är fullt av rapporter om att livet på landsbygden blir svårare när den lokala handeln läggs ner och blir e-handel och när service och myndigheter digitaliserar sina tjänster och lägger ner sina lokalkontor. Vill vi att Himmeta-Bro (i vårt fall Västra Skedvi-bygden) ska vara en levande och attraktiv plats att leva, växa och trivas på behöver vi fiber, så att vi kan fortsätta ta del av samhällets utbud."

VILLKOREN

Vad kostar det?

Man kan i nuvarande läge inte veta den exakta kostnaden **i kronor räknat**. Den sammanhänger dels med bygg- och anläggningskostnaderna, framför allt vad gäller grävningen, dels med antalet hushåll som tecknar avtal när allt är klart. Ju fler vi är, desto billigare blir det för var och en. Erfarenhetsmässigt brukar kostnaden hamna någonstans mellan 10.000 och 30.000 kronor, vilket även Himmeta noterat i sin broschyr. 20.000 till 25.000 kronor kan vara en realistisk uppskattning för vår del. Läget klarnar något, när vi ser hur många som lämnar in positiva intresseanmälningar.

Fastighetens värde ökar, om det finns en bredbandsanslutning. Eller kanske man skall se det från andra hållet: Vilka vill i framtiden köpa ett hus utan bredband? Kostnaden innebär förstås en utgift men det är inte förlorade pengar, om man ser det som en **investering**.

De flesta av oss kanske inte har 20.000:- som bara ligger och väntar på att bli använda. **Utgiften** blir förhoppningsvis ändå överkomlig, om man beaktar att den ligger ett par-tre år fram i tiden, förutsatt att projektet blir av, så att man kan planera för den. Dessutom sjunker vardagskostnaderna efter en anslutning, om man utnyttjar alla fördelar, som en anslutning innebär, t ex dubbel- eller trippelabonnemang, billigare inköp osv.

Anslutning i ett senare skede kommer att vara möjlig men kommer då att bli väsentligt mycket dyrare, då samordningsfördelar inte kan skapas som i moderprojektet.

Vad får man för pengarna?

Argument för en anslutning har utförligt framförts i det här brevet. Vill man veta mer om vad som kan ingå i ett abonnemang, kommer Köping Kabel-TV att informera om sina paket på vårt informationsmöte den 16/7 i Bygdegården i Västra Skedvi.

PLAN FÖR DEN FORTSATTA PROJEKTERINGEN

v 27	Utskick av brev och anmälningstalong
To 16/7 kl 18.30	Möte i Bygdegården med information och diskussion om bredband
Lö 18/7	Senaste dag för intresseanmälan på idag kända villkor. Anmälan är inte juridiskt bindande.
v 30-31	Analys av antalet intresseanmälningar och deras fördelning på olika områden. Vi vänder oss till hela bygden (f d Västra Skedvi församling) i utgångsläget och hoppas på uppkopplingsmöjligheter för alla. Om antalet intresserade fastigheter i någon del av målområdet är för få, och nätdragningen så lång att hela projektet äventyras vid anslutning, är det inte säkert att området/fastigheterna kan inkluderas. Nätet får sin slutgiltiga sträckning, när vi vet förutsättningarna. Prata med dina grannar!
v 31	Sammanställning av det underlag Köping Kabel-TV behöver för ställningstagande om sin medverkan.
v 32	Överlämning av vårt underlag till Köping Kabel-TV, som beslutar om sin medverkan.
16/8	Senaste dag för inlämning av ansökan till Länsstyrelsen om projektstöd.
Projektet handlar fortsättningsvis om genomförandet, dvs markägarkontakter, grävning och kanalisation, operatörsinsatser (apparatinstallationer) och abonnemangsavtal. Vi kommer att vara många som behöver hjälpas åt, när vi kommer så långt!	

För vidare information - se bygdegårdens hemsida www.vskedvi.se !

Martin Andreasson Per Eklund Hans Eriksson Maria Hellman Bengt Sundeck